

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

**Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності**

**XIV Міжнародна
науково-практична конференція
молодих вчених, курсантів та студентів**

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ СИСТЕМИ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

Львів - 2019

**МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ
УКРАЇНСЬКОЮ, АНГЛІЙСЬКОЮ,
ПОЛЬСЬКОЮ ТА РОСІЙСЬКОЮ
МОВАМИ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

*XIV Міжнародної науково-
практичної конференції
молодих вчених, курсантів
та студентів*

**ПРОБЛЕМИ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
СИСТЕМИ БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

Львів – 2019

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

- д-р с.-г. наук **Кузик А.Д.** – головний редактор
д-р техн. наук **Гащук П.М.**
д-р техн. наук **Гуліда Е.М.**
д-р техн. наук **Зачко О.Б.**
д-р техн. наук **Ковалишин В.В.**
д-р психол. наук **Кривошишина О.А.**
д-р фіз.-мат. наук **Стародуб Ю.П.**
д-р фіз.-мат. наук **Тацій Р.М.**
канд. техн. наук **Башинський О.І.**
канд. техн. наук **Горностай О.Б.**
канд. філол. наук **Дробіт І.М.**
канд. техн. наук **Ємельяненко С.О.**
канд. геол. наук **Карабин В.В.**
канд. техн. наук **Кирилів Я.Б.**
канд. істор. наук **Лаврецький Р.В.**
канд. фіз.-мат. наук **Меньшикова О.В.**
канд. техн. наук **Паснак І.В.**
канд. екон. наук **Повстин О.В.**
канд. техн. наук **Ренкас А.Г.**
канд. техн. наук **Рудик Ю.І.**
канд. психол. наук **Слободяник В.І.**

**ОРГАНІЗАТОР
ТА ВИДАВЕЦЬ**

Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності

**Технічний редактор,
комп'ютерна верстка
Друк на різнографі**

Хлевной О.В.
Трачук О.В.

Відповідальний за друк

Фльорко М.Я.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

ЛДУ БЖД, вул. Клепарівська, 35,
м. Львів, 79007

Контактні телефони:

(032) 233-24-79,
тел/факс 233-00-88

Проблеми та перспективи розвитку системи безпеки життєдіяльності: Зб. наук. праць XIV Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених, курсантів та студентів. – Львів: ЛДУ БЖД, 2019. – 469 с.

Збірник сформовано за науковими матеріалами XIV Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, курсантів та студентів «Проблеми та перспективи розвитку системи безпеки життєдіяльності».

Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:

- Пожежна та техногенна безпека;
- Організаційно-правові аспекти забезпечення безпеки життєдіяльності;
- Організація проведення аварійно-рятувальних робіт та гасіння пожеж;
- Екологічні аспекти безпеки життєдіяльності;
- Інформаційні технології у безпеці життєдіяльності;
- Управління проектами та програмами у безпеці життєдіяльності;
- Промислова безпека та охорона праці;
- Природничо-наукові аспекти безпеки життєдіяльності;
- Соціальні, психолого-педагогічні аспекти та гуманітарні засади безпеки життєдіяльності;
- Цивільний захист.

© ЛДУ БЖД, 2019

Здано в набір 04.03.2019. Підписано до друку 21.03.2019. Формат 60x84^{1/3}. Папір офсетний.

Ум. друк. арк. 29,75.

Гарнітура Times New Roman.

Друк на різнографі. Наклад: 100 прим.

Друк: ЛДУ БЖД

вул. Клепарівська, 35, м. Львів, 79007.

ldubzh.lviv@mns.gov.ua

За точність наведених фактів, економіко-статистичних та інших даних, а також за використання відомостей, що не рекомендовані до відкритої публікації, відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів. При передрукуванні матеріалів посилання на збірник обов'язкове.

Головко Є.О. ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНОГО АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНОГО АВМАТИЧНОГО ОБЛАДНАННЯ У ПІДРОЗДІЛАХ ДСНС.....	266
Гриценко А.О. СУЧАСНИЙ СТАН ОХОРОНИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ ТА ПРОМИСЛОВА БЕЗПЕКА ЯК ГАЛУЗЬ ВИРОБНИЧИХ ТА СУСПІЛЬНИХ ВЗАЄМВІДНОСИН	269
Двояк В.В., Фешанич Л.І. АНАЛІЗ УМОВ БЕЗПЕЧНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ГАЗОПЕРЕКАЧУЮЧИХ АГРЕГАТІВ ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ.....	271
Двояк В.В., Фешанич Л.І. ВИЗНАЧЕННЯ МЕЖИ ПОМПАЖУ ТА ВРАХУВАННЯ НЕЛІНІЙНОСТІ ГАЗОДИНАМІЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ВІДЦЕНТРОВИХ НАГНІТАЧІВ.....	272
Замислова О.В. ТЕХНІЧНА ЕСТЕТИКА АВТОМОБІЛІВ ТА ГАРАЖІВ	274
Іванова Д.С. АНАЛІЗ ФАКТОРІВ СТРЕСУ НА РОБОЧОМУ МІСЦІ.....	276
Іванова В.В. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ СПЕЦЮДІЯГОМ, СПЕЦВУТТЯМ ТА ІНШИМИ ЗАСОБАМИ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАХИСТУ	278
Кавациук І.Я. ПРО МОЖЛИВІСТЬ ТА ДОЦІЛЬНІСТЬ ЗМЕНШЕННЯ РОЗМІРУ САНИТАРНО-ЗАХИСНОЇ ЗОНИ	281
Калиберда Я. Г. ПРИНЦИПИ ЗАХИСТУ ВІД ЗОВНІШНЬОГО ІОНІЗУЮЧОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ.....	282
Керод І.Б. ВИМОГИ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ У ТЕХНІЧНІЙ ЕСТЕТИЦІ ТОРГІВЕЛЬНИХ ЦЕНТРІВ	284
Книш І.М., Клімов Д.Г. ЩОДО ОЦІНКИ МЕТОДУ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПІДБОРУ ФІЛЬТРУВАЛЬНОЇ ПІВМАСКИ ДО ПРАЦІВНИКІВ	286
Корсикова Є. В. МЕТОДИ ПОКРАЩЕННЯ УМОВ ОХОРОНИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ	288
Костелей Д.М. ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ЧОРНОТИ ПОВЕРХНІ НА ТЕМПЕРАТУРНЕ ПОЛЕ ПРИМІЩЕННЯ	290
Головко Д.І., Терехова Т.О. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМФОРТНОЇ РОБОТИ РЯТУВАЛЬНИКІВ В ПРОТИТЕПЛОВИХ ЗАСОБАХ З АКТИВНИМ ВІДБОРОМ ТЕПЛА ПРИ НИЗЬКІЙ ТЕМПЕРАТУРІ ДОВКІЛЛЯ	292
Котюжинський І.Р. ТЕХНІЧНІ ЗАСОБИ ПІДВИЩЕННЯ ПРОМИСЛОВОЇ БЕЗПЕКИ НА ВИРОБНИЦТВІ	294
Кривицька Ю.О. БЕЗПЕЧНИЙ ВІДПОЧИНОК НА ВОДОЙМАХ.....	296
Кулик Т.А. РОЛЬ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ В ГРНИЧО-ВИДОБУВНІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ	297
Ліхачов В.В. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ НА ВИРОБНИЦТВІ	300
Марціян В.С. ВПЛИВ СТРЕСУ НА ПРАЦЕЗДАТНІСТЬ ЛЮДИНИ, РІВЕНЬ ТРАВМАТИЗМУ ТА АВАРІЙНІСТЬ	303
Мельник О.Р., Федіна Є.О. БЕЗПЕКА НА РОБОЧОМУ МІСЦІ.....	305
Небелик В.І. ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ ЗА ДОПОМОГОЮ СТАТИСТИЧНОГО МЕТОДУ	307
Небелик В.І. АНАЛІЗ СТАНУ УМОВ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ОБОРОННОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ.....	309
Паикуцька Х.В. ОХОРОНА ПРАЦІ ПРИ ВИГОТОВЛЕННІ АБРАЗИВНИХ МАТЕРІАЛІВ	310
Пекарська О.О. ТЕХНІЧНА ЕСТЕТИКА РЯТУВАЛЬНИХ ПОСТІВ НА ВОДНИХ ОБ'ЄКТАХ	313

велика кількість робіт підвищеної небезпеки, серед яких: технічний огляд, випробування, технічне діагностування машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки; їхній демонтаж, налагодження, ремонт та технічне обслуговування; застосування шкідливих небезпечних речовин 1, 2 і 3 класу небезпеки, а також аміаку, водню та продуктів розділення повітря; використання, зберігання та транспортування вибухових виробів; газонебезпечні роботи та роботи у вибухонебезпечних зонах; роботи з вироблення розплавів чорних і кольорових металів та сплавів на основі таких металів; роботи в діючих електроустановках понад 1000 В та в зонах дії струму високої частоти та багато інших.

За результатами проведеної атестації робочих місць встановлено, що велика кількість працівників працюють у шкідливих умовах праці, яким належать відповідні пільги та компенсації. Отже, на підприємствах ДК «Укроборонпром» актуальним залишається і потребує негайного вирішення покращення умов праці та рівня безпеки праці для багатьох професій.

Література:

1. НПАОП 0.00-4.12-2005. Перелік робіт з підвищеною небезпекою. [Електронний ресурс] – Доступний з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0232-05>

УДК 32.019.5

ОХОРОНА ПРАЦІ ПРИ ВИГОТОВЛЕННІ АБРАЗИВНИХ МАТЕРІАЛІВ

Пашкуцька Х.В.

Горностаї О.Б.

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Абразивні матеріали незамінні практично для будь-якого виробництва, майже кожен виріб який виготовляється сьогодні, виготовлене з їх допомогою. Абразивні матеріали використовуються: шліфувальних кругах, наждачному папері, точильних каменях, поліровки, відрізних колах, сверлах, піскоструминній обробці, млині і ще безліч інших інструментів і продуктів. Абразивні матеріали не замінні при ремонті будинку, використовуючи абразивний круг з легкістю можна видалити фарбу або очистити поверхню для подальшого проведення фінішних робіт. Завдяки використанню абразивних матеріалів в промисловості виготовляють високоточні деталі і ультра гладкі поверхні необхідні у виробництві автомобілів, літаків і космічних апаратів.

Абразив, абразивний матеріал – дрібнозерниста або порошкоподібна тверда речовина, що використовується для різання, полірування, шліфування, іншої обробки (як робоча частина інструменту) твердих матеріалів штучного і природного походження (металів і їх сплавів, пластиків, кераміки,

мінералів, скла, дорогоцінних каменів, деревини, шкіри, гуми, мармуру, пластмас тощо), а також для буріння гірських порід.

Найбільшого поширення у промисловості набули штучні абразиви: електрокорунд, карборунд, карбід бору. Основний природний абразив – алмаз, велике значення мають корунд, наждак, гранат, кремениста галька, пемза, трепел; використовуються також кварцовий пісок, червоний пісковик. Основні характеристики абразивних матеріалів: твердість (до 50 ГПа), міцність на стиск і стійкість до зношення, форма абразивного зерна (найліпша – ізометрична), абразивна здатність, зернистість.

Оскільки при використанні та виготовленні абразивних матеріалів виникає ряд небезпечних та шкідливих виробничих чинників, то значення концентрацій шкідливих речовин у повітрі робочої зони не повинна перевищувати допустимих значень [1], а також повинні враховуватися при проектуванні технологічних процесів і вентиляції в приміщеннях при оцінці гігієнічної ефективності санітарно-технічних пристроїв. Слід відзначити, що важливе значення мають і мікрокліматичні параметри у виробничих приміщеннях, які повинен відповідати вимогам Державним санітарним нормам [2].

При експлуатації цього виду інструменту впливають і хімічні шкідливі фактори. Наявність у повітрі робочої зони діоксиду кремнію (SiO_2), який використовується в кругах, як матеріал для зв'язки абразивних зерен. На виробництві дрібнодисперсний абразивний пил практично не осідає, а постійно тримається в повітрі, що зумовлено інтенсивним рухом повітря, обертання інструменту, шпинделів верстатів, деталей, що обробляються. Саме цей пил осідає в легенях людини та порушує надходження кисню до крові, що спричиняє найпоширеніше профзахворювання, яке закінчується інвалідністю – силікоз.

Практика показала, що просте підключення порожнини захисного кожуху круга до повітропроводу всмоктуючої вентиляції, як правило, не забезпечує видалення абразивного пилу з робочої зони. Це пояснюється тим, що круг, швидкість обертання якого може досягати кілька тисяч обертів на хвилину, контактує з відірваними з круга частками пилу та зумовлює їх значний відцентровий ефект, тому пилові частки у переважній більшості не попадають у всмоктуючу вентиляцію.

Серед шкідливих факторів, які супроводжують роботу абразивних кругів, можна також зазначити – попадання в зону дихання робітника аерозоллю змащувально-охолоджувальної рідини (що зумовлено, перш за все, теж неефективною роботою вентиляції). Біологічна дія такого аерозоллю залежить, перш за все, від хімічного складу змащувально-охолоджувальної рідини. В залежності від хімічного складу цієї рідини можуть виникати не тільки порушення в роботі дихальної системи, а й захворювання шкіри рук (дерматити). Для попередження дерматитів обов'язкове використання робітниками захисних кремів для шкіри рук.

Промислова вібрація також є шкідливим фактором, який може супроводжувати роботу абразивних кругів, або недостатньої точності балансування кругів в зборі з планшайбою може перевищувати допустимі санітарні норми та визивати вібраційне захворювання. При аналізі замірів реального спектру середньоквадратичної віброшвидкості на робочому місці, в першу чергу, слід звернути увагу на виконання санітарних норм для резонансних частот організму людини, а саме: внутрішніх органів (6-9Гц), очей (60-80Гц), системи голова-шия-плечі (20-30Гц).

Основним небезпечним фактором при експлуатації абразивних кругів є розрив круга, який може привести до дуже важких наслідків (травми черепа, очей, обличчя, кровоносних судин на шії та ін.). Тому, при виготовленні абразивних матеріалів обов'язковою пільгою є використання таких засоби індивідуального захисту: черевика шкіряні з гладким верхом і металевим носком, окуляри захисні відкриті, окуляри захисні закриті, рукавиці універсальні, костюм зварювальника, распіратор пилозахисний, півмаска багаторазова, протишумові навушники, протишумові вкладеші, рукавички комбіновані, рукавички крага шкіряні, щиток захисний, пояси запобіжні безлямкові.

Література:

1. ГОСТ 12.1.005-88 «ССБТ. Общие санитарно-гигиенические требования к воздухурабочей зоны».
2. ДСН 3.3.6.042-99 – Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень.
3. НПАОП 28.0–1.30–12 - Правила охорони праці під час роботи з абразивним інструментом.